

LAUKSARGIAI

PARENGĖ KONSTANTINAS PRUŠINSKAS
Nuotraukos Danutės Mukienės

Lauksargių gyvenvietė – prie Tauragės–Tilžės kelio, 9 km nuo Tauragės. Ji pavadinta dirbamų laukų saugotojo ir globėjo Lauksargio vardu. Ilgą laiką ši gyvenvietė priklausė Mažajai Lietuvai, čia buvusiai Tilžės apskrīčiai. XIX a. pabaigoje šis kaimas garsėjo kaip vienas svarbiausių knygnešių punktų.

Dabar Lauksargių seniūnijai priklauso 6 392 ha teritorija. Joje yra 16 kaimų.

Rašytiniuose šaltiniuose Lauksargiai pradami minėti XVII amžiuje. Iki XIX a. vid. gyvenvietėje bažnyčios nebuvo, tad vietiniai evangelikai liuteronai lankydavo Vilkyškių bažnyčią.

1864 m. Lauksargiuose pradėta statyti evangelikų liuteronų

Lauksargių evangelikų liuteronų bažnyčia

Lauksargių miestelio pastatai

bažnyčia, įsteigta parapija, ją aptarnauti atsiųstas diakonas Adolfas Ansaitis.

1887 m. užbaigta statyti ir tų pačių metų spalio 6 d. pašventinta raudonų plytų Lauksargių evangelikų liuteronų bažnyčia, stovinti čia iki šiol. Ji stipriai nukentėjo per Pirmąjį pasaulinį karą, tačiau iki 1924 m. buvo suremontuota.

XIX a. pab. – XX a. pr. Lauksargiuose veikė „Lietuviškas knygnas“, Lietuvių kultūros centras. Tuo metu Lauksargiai priklausė Kauno gubernijai.

XX a. pr. Lauksargių salėje buvo vaidinami lietuviški spektakliai.

1905 m. Lauksargiuose buvo 600 gyventojų, 1925 m. – 553, 1939 m. – apie 750, 1959 m. – 572, 1970 m. – 534, 1978 m. – 506, 1979 m. – 474, 1989 m. – 635, 201 m. – 700.

Lauksargiuose dar yra išlikę pastatų, kuriuose ryški XIX a. pabaigos – XX a. pradžios Klaipėdos krašto architektūros įtaka

Iki Pirmojo pasaulinio karo Lauksargiuose veikė Vokietijos muitinė ir sienos perėjimo punktas.

Nepriklausomos Lietuvos metais Lauksargiuose veikė dvi pradžios mokyklos, pieninė, paštas, kelios parduotuvės, valsčiaus įstaigos.

1912 m. birželio 30 d. Lauksargiuose įsteigta jaunimo draugija „Žiedas“, kiek vėliau – jaunųjų ūkininkų ratelis.

1932 m. Lauksargiuose pradėjo veikti pradžios mokykla.

Antrojo pasaulinio karo pirmąją dieną Tauragės centras buvo apšaudomas iš pabūklų, kurie stovėjo Lauksargiuose.

Karo pradžioje Lauksargiuose naciai buvo įsteigę koncentracijos stovyklą.

Antrojo pasaulinio karo metais gyvenvietė buvo stipriai apgriauta, beveik visiškai sunaikinta bažnyčia, išblaškyti evangelikų liuteronų parapijos tikintieji. Tuo laikotarpiu gyvenvietėje labai sumažėjo ir gyventojų.

Sovietmečiu Lauksargių evangelikų liuteronų parapiją atgaivino kunigas Pėteris Knispelis.

1947–1957 m. kunigo Pėterio Knispelio ir parapijiečių lėšomis atstatyta Lauksargių evangelikų liuteronų bažnyčia. Jos šventoriuje yra Pirmojo pasaulinio karo metais žuvusių vokiečių karių kapinės.

1950–1995 m. Lauksargiai buvo apylinkės centras, sovietmečiu – ir tarybinio ūkio centras.

1956 m. Lauksargiuose duris atvėrė septynmetė mokykla. Vėliau, vykstant mokyklų reformoms, ji buvo reorganizuota į aštuonmetę, devynmetę, o 1994 m. – į pagrindinę mokyklą, kuri čia veikia iki šiol.

1993 m. Lauksargiuose įsteigti globos namai I ir II grupės invalidams bei senyvo amžiaus žmonėms. Juos pastatyti padėjo Vokietijos Rydštato valsčiaus bendruomenė.

Nuo 1995 m. Lauksargiai – to paties pavadinimo seniūnijos centras.

2001 m. gyvenvietėje atidaryta sveikatinė „Ranča“.

Lauksargių gyvenvietėje yra Beržų, Bijūnų, Daržų, Kaštonų, Klevų, Laukų, Liepų, Parko, Sodų, Šlaito, Tilžės, Tuopų gatvės.

Miestelyje rengiamos tradicinės rudens šventės. Jose pagerbiami gražiausiai savo sodybas tvarkantys bei seniūnijos vardą garsinantys gyventojai.

2010 m. Lauksargių seniūnijos seniū-

Nuotrakose – Lauksargių pagrindinės mokyklos ir kiti miestelio administraciniai pastatai

nu dirbo Jonas Gedminas, seniūno pavaduotojas buvo Rimigijus Dubauskas.

Šį kraštą garsina gabūs muzikantai, dainininkai, susibūrę į kaimo kapelą „Gilanda“ (vadovas Sigitas Jasevičius) bei į moterų ir vyrų ansamblius (vadovė Rasa Jakienė).

Lauksargiuose veikia seniūnija, Lauksargių pagrindinė mokykla, biblioteka, kultūros namai, neįgaliųjų ir senelių globos namai, evangelikų liuteronų bažnyčia, paštas, kelios maisto ir pramonės prekių parduotuvės, geležinkelio, autobusų stotelės.

Lauksargių pagrindinės mokyklos kieme dėmesį patraukia stogastulpis su šv. Florijono skulptūra. Tarp lankytinų seniūnijos vietų – buvusio Oplankio dvaro sodyba, Aukštvilkių, Kalėnų, Greižėnų senkapiai, Oplankio (Gilandžių), Oplankio (Greižėnų) piliakalniai.